

Na poti k odtujuju

JAMNU, Kašmir, 8. marca—Provincia Kašmir je predmet spora med Indijo in Pakistanom. Predsednik Indije, Nehru je pozval Amerikance, ki se nahajajo v Kašmiru, kot člani nevtralne komisije, ki študira to vprašanje na licu mesta, naj zapustijo deželo.

Pred poslopjem, kjer zaseda komisija Združenih narodov, je prišlo do civilnih manifestacij in so manifestantje zahtevali, naj se ameriški člani te komisije takoj poberejo domov. V manifestacijah so padla izrazito protiameriška gesla.

MCCARTHY NA HLADNEM

WASHINGTON, 8. marca — Republikanska stranka je zahtevala od ameriških televizijskih postaj, da ji dajo na razpolago čas in to brezplačno, kakor so dale Stevensonu, oziroma demokratom iz zborovanja v Miami Beach. Postaje so tej zahtevi ugodile in bo, kakor je določilo vodstvo republikanske stranke, podpredsednik Nixon govoril to soboto od 10.30 do 11. ure.

Senator McCarthy je bil ob tej novici kakor pobesnel. Dejal je, da je Stevenson napadel tako da stranko kot tako, posebej pa še njega kot osebo. Zato da zahteva, da mu televizija da posebej njemu brezplačni čas na razpolago. McCarthy sicer grozi z raznimi tožbami in persekucijami.

Televizija mu je že odgovorila in sicer v tem smislu, da mu ne da brezplačnega časa na razpolago.

MLADI NAJ NE VOLJO!

WASHINGTON, 8. marca — Poslanec Celler, demokrat iz New Yorka, je vložil danes v kongresu zakonski predlog, da se Amerikancem pod 21 leti ne da pravica volitev. Celler je mnenja, da Amerikanci pod 21 leti še niso toliko zreli, da bi znali presoditi tako važna življenjska vprašanja in zamotanost teh vprašanj kot je javno življenje. Država Georgia je edina, ki ima zakon, ki dovoljuje glasovanje že z 18. letom.

MAU MAU SE UDAJA?

LONDON, 8. marca—Britansko zunanje ministrstvo je javilo, da je pripravljeno, da se pogaja z uporniškim gibanjem Mau Mau v britanski koloniji Kenya v Vzhodni Afriki. Iz Kenye so se predala oblastem dva poveljnika upornikov Mau Mau in izjavila, da smatrajo, da je prišel čas, da se napravi konec notranjemu krvoprelitju.

Seja in zabava

Podr. št. 14 Slov. ženske zveze ima svojo redno sejo nočjo v navadnih prostorih Ameriško jugoslovanskega centra na Recher Ave., ker se zaradi vremena ista ni mogla vršiti zadnji teden. Po seji bo zabava. Članice so vabljenje, da se udeležijo.

Krožek št. 3 Prog. Slov.

Jutri v sredo zvečer se vrši redna seja krožka št. 3. Progressivnih Slovencev v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave. Seja se ni vršila zadnji teden radi slabega vremena. Pričetek ob 7.30 uri. Vabi se članice na obilno udeležbo.

SPLOŠNO ZANIMANJE ZA DAVKE, KI NAS VSE TAREJO

WASHINGTON, 8. marca—Ko se v kongresu nadaljuje s razpravami glede davkov, so vse gospodarske in socialne organizacije na delu, da izbojujejo za svoje interese čim več davčnih ugodnosti. Poleg obeh političnih strank predlagajo razne davčne olajšave organizacije pridobitnih slojev, kakor tudi delavske unije. Vsak po svoje utemeljuje svoj predlog.

Na splošno nas zanima v prvi vrsti dohodnina. Sedaj je \$600 za vsako osebo in družini neoddavčenih. Stavijo se predlogi, da se ta znesek zviša na \$700, drugi na \$800; so pa nekateri, ki predvidevajo, da bi se povzela ta vsota celo na \$1.000. Kakšen bi bil finančni uspeh oziroma neuspeh za federalno blagajno?

Pri dosedanjih postavki \$600 se računa s približno tremi milijardami dolarjev izgube ko se bo končalo proračunsko leto. Če bi se zvišala višina neoddavčenega prejemka na \$700, bi prišlo v federalno blagajno manj \$2.300.000.000, proračunsko leto bi se končalo v tem slučaju z izgubo \$5.200.000.000. Pri znesku \$800 neoddavčenega dohodka bi prišlo v federalno blagajno manj \$4.600.000.000, federalni deficit bi bil \$7.500.000.000. Če bi šlo za \$1.000 neoddavčenega dohodka, bi prišlo v federalno blagajno manj \$7.800.000.000, proračun bi se končal z izgubo \$10.700.000.000.

In ugodnosti za davkoplačevalca? Če vzamemo družino s tremi otroci, je računati s približno deset odstotno postavko znižanih davkov. Seveda je odvisno od tega, koliko kdo zasluži. Pri zaslužku \$3.000 na leto, bi ne bilo nobene razlike. Pri letnih \$4.000 bi se prihranilo če gre za znesek \$800 \$120, enako, če naj bo \$1.000 neoddavčenih dohodkov. Poznalo bi se pri letnih zaslužkih \$5.000 oziroma \$6.000 in bi davkoplačevalec profitiral, če naj se določi \$800, kakih dvesto dolarjev na leto, dočim pri \$1.000 bi bil prihranek \$300 oziroma \$400.

Kaj trdijo delavci

Čim manj davka na zaslužek, tem večja kupna moč na ameriškem trgu. Dober ameriški trg bi podprl "business," s tem pa indirektno tudi industrijo. Po sedanjih predlogih se glada preveč na industrijo in na njene koristi.

Kaj pravijo delodajalci

Čim manj davka na nove investicije. Čim manj davka na odpis inventarja. S tem se bodo poživila naročila, s tem bo prišlo do novih investicij, s tem pa zopet dalje do nove zaposlitve, s tem pa do zmanjšanja brezposelnosti.

Položaj v Ohio

Bivši župan Clevelanda, sedanjí senator Thomas Burke je mnenja, da se je v Ohio brezposelnost dvignila v enem letu za trikrat. Država Ohio je prosperirala, sedaj pa se pojavljajo na obzorju temni oblaki. Brezposelnih, ki uživajo brezposelnostno podporo, ki so torej zavarovani, je v Ohio 113.000. Mesto Toledo se je označilo kot kritično, kjer je brezposelnost preobčutna. Burke se boji, da bodo posamezni ohijski kraji sledili Toledu že tekom meseca marca.

V mestu Clevelandu je zadnje dni nastal nek gospodarski optimizem. Clevelandске industrije, ki zaposlujejo nad polovico in-

dustrijskega delavstva, javljajo, da bodo poklicale nazaj odpuščenih delavcev, ali pa vsaj nadaljevale z zaposlitvijo na sedanjí višini. Industrijskega delavstva je v Clevelandu 216.000.

Radi teh davkov...

WILHELMSEN, Nemčija, 8. marca—45 leti trgovec se je čutil prizadetega radi višine odmerjenih davkov. Pred urad davkarije je zapeljal sod gasolina, gasolin spustil in ga zažgal. Na srečo ogenj urada ni poškodoval.

(V stari Srbiji v okviru Jugoslavije je bila žganjekuha prosta. Na njo tudi ni bilo davkov. Vlada Petra Živkovića je sprejela zakon o davkih na žganjekuho. Peter Živković se je nahajal v mestu Smederevo, kjer je bil ravno semenj. Okoliški kmet je pripeljal na trg poln sod žganja, pred očmi Živkovića sod s sekuro razkral, da se je žganje razlilo. "Tu imaš trošarino na žganje," je dejal Živkoviću.)

EINSTEIN—75 LETNIK

PRINCETON, N. J., 8. marca —Profesor dr. Albert Einstein, duhovni oče atomske znanosti dopolni 14. marca 75 let starosti. Ob tej priliki se zbere pri njem 200 znanstvenikov, da se porazgovorijo o svobodi mišljenja in govora v U.S.A., katero Einstein smatra za ogroženo od strani senatorja McCarthyja.

RADI SINA—V SMRT

NEW YORK, 8. marca —James Mulligan je v službi mestne policije. Njegov 14 letni sin je bil aretiran pod sumnjo, da je kradel in vlamjal. Mati dečka je vzela službeni policijski revolver in izvršila samomor.

DEMOKRATJE NAJ SOODGOVARJAJO

WASHINGTON, 8. marca —Bliza se dan 25. aprila, ko se sestane v Ženevi velika konferenca, ki naj reši vzhodno azijska vprašanja. Za tako veliko konferenco so potrebne ogromne predpriprave. Za U.S.A. gre za to, ali naj gre na to konferenco državni tajnik Dulles samo z delegacijo republikanske stranke, ali pa naj bodo povabljeni tudi demokratje. Predsednik Eisenhower je sprožil idejo, da naj bo delegacija dvostrankarska in je sedaj na demokratih ležeče, ali bodo to ponudbo sprejeli ali ne. Zdi se, da je njihovo stališče tole: Uspeha ni pričakovati, na konferenco pa pojdemo.

DELAJ IN PLAČUJ!

LANCING, Mich., 8. marca—Governer Mennen Williams je podpisal zakon, po katerem do tistih, ki je obsojen na plačevanje vzdrževalnine, bodisi za ženo, bodisi za otroke, to vzdrževalnino tudi plača, ako treba tudi tako, da bi obvezanec čez dan delal, ponoči pa šel v zapor.

KDO JE ZRELEJŠI— MLAJŠI ALI STAREJŠI?

Vremenoslovci trdijo, da so tisti, ki računajo z rednimi letnimi časi, z redno vročino in rednim mrazom, zastareli ljudje: gorki časi da bodo verjetno odpravi mraz.

Mladina pravi, da današnji čas zahteva, da se njena zrelost ne računa po kalendarju in po letih. Dva vzgleda:

V Memphisu, Tennessee, je šlo za sestro dvojčki, stari 14 let. Obe ste imeli fante, prvi star 17, drugi star 16 let. Iz Tennessee so šli v državo Mississippi, se tam poročili, prišli nazaj in postavili starše pred gotovo dejstvo. Kaj so hoteli starši?

Charles Jones in Joyce Fulmer sta bila stara 17 let. Živela sta v ljubavnem razmerju in Joyce je bila v drugem stanju. Starši so poroko branili, Charles Jones je nstrelil svoje dekle Fulmer, nato še sam sebe, staršem obeh pa sta zapustila listke z vprašanjem: "No, kako se pa počutite sedaj?"

So že začeli...

BOCHUM, Nemčija, 8. marca —Zapadno nemško republiko sestavljajo zvezne države. Med temi je tudi država Vestfalska in Severno Porenje. Predsednik vlade te države, Karl Arnold, je nastopil za to, da se vsi nemški kraji, ki so bili po zadnji svetovni vojni odstopljeni sosedoma Belgiji ali Nizozemski, vrnejo—Nemčiji.

(Bochum je znano nemško industrijsko središče v Porurju, kamor so se svoj čas zatekali tudi Slovenci, ki so hodili v industrijsko Zapadno Nemčijo za kruhom. V Bochumu so imeli tudi svoj Narodni dom.)

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile v nedeljo pri Mr. in Mrs. Harry Schutte in jima pustile v spomin krepkega sinčka prvorojenca, kateremu so dali ime Paul Edward. Mlada mamica je hči Mr. in Mrs. Joseph Cergol iz 296 E. 195 St., srečni oče je pa sin Mr. in Mrs. Harry A. Schutte iz 21430 So. Lake Shore Blvd. Tako sta postala poznana Mr. in Mrs. Paul Česnik iz Painesville, O., tretjič pra-stari oče in prastara mama.

Tetica štorikla se je zglasila pri Mr. in Mrs. Eugene Kekelis na 428 E. 152 St. in jima pustila krepkega sinčka—drugega v zakonu. Mlada mamica je hčerka Mr. in Mrs. Anthony Mihelić iz 423 E. 156 St., ki sta postala sedaj drugi stari oče in stara mama.

Pri družini Mr. in Mrs. Edward Sarley na 19515 Kildeer Ave. so se zglasile vile rojenice in pustile fantka, ki je četrti otrok v družini. Tako sta postala Mr. in Mrs. John in Matilda Ropret iz 19601 Kildeer Ave. deveti stari oče in stara mama.

Dulles pred Vseameriško zvezo predlaga antikomunistični blok

PRIREDITEV "CANKARJA"

Dramsko društvo "Cankar" se je po daljšem odmoru predstavilo clevelandskim Slovincem z igro "Kdo je mrtev?" Dvorana narodnega doma na St. Clairu je bila razmeroma dobro zasedena. Če bi bili zasedeni še stoli zadnjih vrst, bi bil pogled lepši. Kaj naj rečemo o igralcih? Naj govori tisti, katerim je bila prireditev namenjena, to je prijatelji društva "Cankar." Nekateri vloge so bile podane naravnost odlično, druge pohvalno. Zakaj bi ne bil župan v osebi Šteblaja izrazita posredovalna osebnost, ki naj ne sedi samo na vzvišenem stolu "županovanja." Tak je Šteblaj tudi bil. Lahko trdimo, da so bile ženske vloge na splošno boljše podane, kot moške. Težave so naravno s slovensčino, kako se ji je priučiti in kako obdržati stavke v glavi. Kritika je bila ta, da je bilo šepetanje preglasno. Sicer pa je društvo dalo od sebe vse, kar je v danih razmerah našega otocička v ameriškem morju bilo mogoče. Da pa ima društvo "Cankar" res prave prijatelje, so pokazali prijateljski razgovori po končani igri.

RAZNE VESTI S SVETA

V Clevelandu je občinski svet s potrebno večino preglašoval veto župana Celebrezje glede zvišanja plač gasilcem in policajem, ki bodo tako dobili pet odstotkov več in ne samo tri odstotke kakor drugi občinski uslužbenci.

Dočim se napoveduje za današnji dan v Clevelandu isto vreme kakor včeraj, se opozarja istočasno, da gre v sredino Amerike iz Kanade mrzli val, ki se pomika proti Atlantiku. Ta val bo dosegel Ohio tekom jutrišnjega dne.

V Clevelandu imamo že 32 smrtnih žrtev cestnega prometa. Na ranah, ki jih je dobil, ko je bil povožen od mestnega avtobusa na križišču Pearl Rd. in Fulton Rd., je umrl v bolnišnici 71-letni Robert Molketin. Lansko leto je bilo v Clevelandu ob istem času le 19 smrtnih žrtev.

V Egiptu se je povrnilo staro politično življenje. General Naguib je dobil nazaj vse politične in vojaške funkcije, ki jih je imel pred zadnjo tiho revolucijo, ko ga je hotel spodrtni mladi polkovnik Nasser. Naguib je tako zopet poleg drugega, tudi predsednik egiptovske vlade.

Predsednik Zapotocky je jezen na češke žene. Obtožuje jih, da se ne udeležujejo dovolj javnega življenja, da tudi ne delajo v javno korist. Očital jim je lenobo. Predočil jim je, da komunizem pomeni v resnici svobodo, katere pa da se ženstvo ne zaveda.

Na Finskem so znani povečini volilni rezultati volitev, ki so se vršile zadnjo nedeljo. Vodijo, kakor tudi popreje, finški socialni demokratje. Sami niso sposobni prevzeti v svoje roke vladu, zato bodo prisiljeni na koalicio. Računa se z vlado zmerne sredine, kakor popreje.

NI NOBENIH ZNAKOV, DA BI DOBIL POTREBNO VEČINO

CARACAS, Venezuela, 8. marca—Danes je začel najvažnejši odbor Vseameriške zveze, to je politični odbor, razpravo o predlogu ameriškega državnega tajnika Dullesa, da se komunizem v Južni Ameriki smatra kot vmešavanje Sovjetske zveze v notranjost teh držav, južno ameriške države pa da so obvezane preprečiti komunizem s skupnimi akcijami.

Razporeženo v Caracasu, kjer zasedajo južno ameriški zunanji ministri in državni tajnik U.S.A. John Foster Dulles, se vrši v napetem ozračju. To pa radi zadnjih dogodkov v kongresu v Washingtonu, kjer je prišlo do streljanja, strelji pa so bili odani iz vrst nacionalističnih Puertoričanov. Tudi radi dogodkov in številnih aretacij na Puerto Rico samem. Praktično je javnost izključena, ker imajo dostop v dvorano, kjer se vršijo zborovanja, le tisti, ki imajo posebno dovoljenja. Z drugimi besedami delegacije posameznih držav in osebje teh delegacij.

Na drugi strani se je iz potočkov dosedanjih razprav lahko dognalo, da južno ameriške republike ne bodo sledile Dullesu na slepo. Posebno v državah Mehike in Argentini ima Dulles ostra nasprotnika. Ti državi namreč zagovarjajo, da naj se pred drugimi strogo političnimi vprašanji, kot je komunistično, jemlje v pretres gospodarsko vprašanje in vprašanje gospodarskih odnosov ene in druge države do Združenih držav.

Resolucija Dullesa

Dulles je bistveno trdil: Da je komunistično gibanje v Južni Ameriki internacionalno, da za njim stoji tuja velesila. Vsled tega, da ta komunizem posega v neodvisnost južno ameriških držav, vsled tega nadalje, da ogroža mir v Ameriki, in da morajo toraj proti njemu postopati vse države složno in hitro nastopiti in to skupno, kakor hitro bi se komunizem v katerih od teh držav pojavil. Posamezne države da so dolžne dati druga drugi informacije o komunističnem gibanju na lastnem teritoriju. Z drugimi besedami—Dulles hoče iz Južne Amerike napraviti enotni antikomunistični blok, v tem pogledu pa obravnavati celo Južno Ameriko kot eno celoto. Če naj bo temu tako, potem bi vsaka od držav, četudi pogodbeno, odstopila del svoje neodvisnosti.

Vloga Guatemale

Kot že povdajeno, je smatrana mala republika Guatemala za središče komunizma v Južni Ameriki. Komunistična stranka uradno sicer ni na vladi, ta vlada pa je levčarska in je izvedla obsežno agrarno reformo. Pri tem so bile prizadete severno ameriške družbe, ki so imele v Guatemali obsežna veleposvestva.

Zunanji minister Guatemale Toriello je Dullesu najavil, da bo nastopil z vso silo zoper resolucijo Dullesa, to pa iz enostavnega razloga, ker da ta resolucija bi je v obraz osnovni demokraciji in se vtika v notranje razmere drugih držav. Toriello je omenil slučaj ameriške družbe United Fruit Company, ki je bila razlašena. Toriello sprašuje Dullesa, ali so interesi te družbe podobni interesu Združenih držav?

Konferenca zunanjih ministrov se bo zavlekla. Že danes se računa, da se bodo strogo politična vprašanja mešala z gospodarskimi. Iz okolice Dullesa se sporoča, da bo ostal v Caracasu do konca, vsaj pa do tedaj, da bo znana usoda njegove politične resolucije.

Dulles od svoje strani tudi v Južni Ameriki prihaja na dan z znano taktiko, da obljublja južno ameriškim državam razne gospodarske ugodnosti in pomoči to pa le pod pogojem, če vstopijo v antikomunistični blok.

General Dean priča

WASHINGTON, 8. marca —Danes je bil na zaslšanju general William Dean, ki je bil kot edini ameriški general v komunističnem vojnem ujetništvu na Koreji. Gre za preiskavo zoper polkovnika Franka Schwable, katerega so bili komunisti enako ujeti, in je v ujetništvu podpisal izjavo, da so Amerikanci vodili na Koreji bakteriološko zastrupljeno vojno. Schwable se sklicuje na to, da je bil k tej izjavi prisiljen pod takim pritiskom, katerega ni bilo mogoče vzdržati. General Dean potrjuje ta pritisk in pravi, da je bil sam hotel v ujetništvu izvršiti samomor, ker se je bal, da bi moral v kakem neodgovornem stanju povedati komunistom vojaške tajnosti.

Pismo

Pismo iz stare domovine ima v našem uradu Franc Kožar in sicer od Ane Kožar iz Cerkelj.

Redna seja

Redna seja društva Washington št. 32 Z.S.Z. se vrši v sredo zvečer ob osmih v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Članstvo je prošeno, da se udeleži v polnem številu.

Iz bolnišnice

Iz Euclid-Glenville bolnišnice je bila prepeljana na svoj dom Mrs. Catherine Stefanič, 19612 Muskoka Ave. Še vedno se nahaja pod zdravniško oskrbo in prijateljice jo lahko obiščejo na domu. Za prevoz je skrbela ambulanca Mary A. Svetek.

Okrevala

Mlada Marian Tolar, hčerka Mr. in Mrs. Joe in Mary (Bunny) Tolar, ki si je pred nekaj časa zlomila nogo na poledeneli cesti, je sedaj zopet zdrava. Najlepše se zahvaljuje vsem prijateljem za obiske, cvetlice, voščilne kartice in darila, ki jih je prejela, posebno pa se zahvaljuje članicam krožka št. 7 Prog. Sloven. zboru Jadran in Bowling Alley klubu.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HEnderson 1-5311 — HEnderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1915 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

HAVAJI, ALJASKA, ALI OBOJE?

(2)

Ce bi ne bilo modernih političnih gibanj, kakor je na primer komunizem, kakor so sicer socialne struje, ki nimajo nobene zveze s komunizmom, so pa za velike ideje, ki nosijo naslov: Enakopravnost, Pravičnost in to za vse brez razlike na vero in pleme, bi stvar šla gladko izpod rok. Amerika bi se za dve državi pomnožila. In kako končno to, da bi se jih Amerika branila? Saj ima vsaka država tendenco, da se pomnožuje in širi, ne pa zmanjšuje in zožuje. Obe politični stranki Amerike ste razgibani. Obe gledate tudi na svoje strankarske koristi. Ali je to pametno in ali bi bilo to mogoče za časa Jefferson in Lincoln, tako se upravičeno sprašujemo.

Havajsko otočje je v zadnjih petdesetih letih res pokazalo, da se je politično orientiralo precej po republikansko. Demokratje se bojijo, da bi z dvema republikanskima senatorjema iz Havajskega otočja bili ameriški republikanci v senatu premočni. So pa še druga ozadja. Havajsko prebivalstvo okrog pol milijona ljudi je velika mešanica; tudi Amerikancev. Vsled svojega položaja kot ga to otočje zemljepisno vzeto ima, ni nič čudnega, če je tam močan japonski element. Ta mešanica je dala kakih 200,000 Amerikancev, katerih potomci so tudi japonskega porekla.

Ce se trdi, da imajo na otočju republikanci važno besedo, se ne more trditi, da bi bili demokratje tam potisnjeni ob steno. Največje Havajsko mesto Honolulu ima za župana demokrata. Demokratje so na važnih mestih tudi drugod. Ali pa se republikanci, ki imajo enako pomisleke zoper Honolulu, bojijo, da jim bo demokratska stranka z naprednimi idejami iztrgala iz rok to postojanko, če bo točje uživalo vse pravice ameriške države?

Ne mislimo pa, da bi si bili demokratje edini ko gre za Havaje, bodoče države Unije. Tisto politično gledanje, ki ga imenujemo reakcionarni ameriški jug, ki je še vedno za diskriminacijo, se boji, da bo demokratski element, ki je na splošno vrojen v tem prebivalstvu Havajev, pomnožil vrste tistih v Uniji, ki so proti vsaki diskriminaciji. Ta moment se malokdaj povdarja, v resnici pa obstoja.

Za nas gre, ko se presoja to vprašanje, za voljo prebivalstva. Če se je že začelo z akcijo in z možnostjo, da Havajsko otočje postane sestavni del Unije, zakaj naj bi Amerika ostala na sredi pota? Spomnimo se bivšega predsednika Wilsona in njegovega tipično ameriškega evangelija o "samoodločbi narodov." Ali smo pozabili na 14 točk Wilsonovega zunanje političnega programa Amerike, ena glavnih točk pa je bila ta, da naj si vsak narod in vsaka država po svoji volji izvoli državni in družabni red, seveda svobodno! Ali ni ta politika vsaj na ustih tudi republikanskih zunanjih politikov, ko hočejo urediti notranje razmere zunanjega sveta? Prebivalstvo Havajskega otočja gre kakor v procesijah na zbirališče, kjer se dajejo podpisi in to v sto tisočih na skupno prošnjo, da se Havajsko otočje pripusti kot država h Uniji! In končnc —ameriška spodnja zbornica je že leta 1947 odobrila sklep naj Hvae postanejo država v okviru unije. Tudi senatni odbor! Zakaj naj se še obotavlja plenum senatne skupščine!

Podobna igra se odigrava ko gre za Aljasko. Na Aljaski se čuti močnejši demokratski kot republikanski element, zato so proti Aljaski republikanci. Zato so zanj demokratje, ki zahtevajo, da se oboje vprašanj Aljaska in Havajev združi v eno vprašanje, torej, da se oba teritorija istočasno prepustita k Uniji!

Republikanci so našli še pretvezo, ki ne kaže na kak politični genij. Aljaska da ima kljub svoji razsežnosti teritorija še premalo prebivalstva! Prepričani smo, pa naj glasovanje izpade tako ali tako, da bo bodoča zgodovina gledala sedanje politične predsodke in jih ocenila —precej klaverno.

L. Č.

Urednikova pošta

Zbor Jadran vabi na koncert

CLEVELAND, Ohio — V nedeljo, 21. marca bo imel pevski zbor Jadran svoj spomladanski koncert. Po navadi je Jadran postavil kako lepo opereto za spomladansko prireditev, toda letos se nam ni posrečilo tega napraviti ker ni bilo dovolj članov, oziroma pevcev in pevk, ki bi redno prihajali na vaje. Na rokah smo imeli par lepih operet in smo ugibali kako bi mogli eno ali drugo podati, a prišli smo do zaključka, da za enkrat pozabimo na opereto in bomo namesto te priredili lep koncert.

Upamo, da nam bo v bodoče mogoče pridobiti nekaj novih članov in tudi bi rad videl, da bi se stari člani našej pridružili, da bi se lahko še kako lepo predstavilo na oder ter še naprej gojilo našo kulturo.

Po mojem mnenju bo koncert bogat. Jadran ima na razpolago veliko lepih pesmi, več takih, ki jih še nismo slišali in bodo prvičkrat pete na našem oderu. Nastopil bo mešan zbor, ženski zbor, moški zbor, moški kvartet, ženski trio, duet in solospjev.

Torej ne pozabite si rezervirati nedeljo, 21. marca za poset Jadranovega koncerta v Slov. domu na Waterloo Rd. Dajte, da bo dvorana polna, ker s tem boste dali naši tu rojeni mladini veliko poguma in veselja do naše slovenske pesmi in naše kulture.

Res je, da je mnogo naših ljudi ostarelo in da tišišijo doma. Nekateri se počutijo starejše kot pa so v resnici, to pa radi tega ker se ne podajo nikamor v družbo. Pridite in se pridružite, da se skupaj staramo v veselji družbi. Če več nas bo, lepše in močnejše bomo zapeli. Koncert se prične točno ob 4. uri popoldne. Po programu se bo servirala okusna večerja in nato sledi ples, za katerega bo igral Richie Vadalov orkester. Za žejne bo tudi pripravljeno vse najboljše, pa tudi točaji vam bodo lahko zapeli par domačih.

Vstopnice so po en dolar ter jih lahko dobite pri članih Jadrana. Torej, Jadran vas še enkrat prijazno vabi na veselo svadenje v nedeljo, 21. marca v SDD na Waterloo Rd. Pridite ljubitelji glasbe, od blizu in daleč!

Peter Tomšič.

Krožek št. 1 Prog. Slovenk

CLEVELAND, Ohio — "Progresivna" —lepo se sliši ta besedica. Ta skupina žen in deklet deluje za vsakovrstne dobrotelne namene in skrbi, da se stori čim več dobrega in koristnega. Članice žrtvujejo ure in dneve časa, samo da pride kaj okroglega v blagajno, iz katere potem podpišajo človekoljubne akcije.

Dne 14. marca priredijo članice krožka št. 1 Progresivnih Slovenk večerjo v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Kakor je že znano onim, ki so kdaj posetili eno ali drugo našo večerjo, imamo vse najboljše pripravljeno. Torej, v nedeljo vam ni treba doma kuhati večerje, kar lepo pridite vsi skupaj v S.D.D., kjer se bo tudi glesalo, da bo kaj. Veste, ko Grabnar in njegovi fantje pridejo, se prepeva in pleše, da se vse kadi. Na naše priredbe prihaja mnogo naših prijateljev in znancev, zato ste lahko sigurni, da boste imeli obilo zabave in razvedrila.

Da si zagotovite okusno večer v nedeljo, 14. marca, pokličite vnaprej Mrs. Zaic, KE 1-4841 ali pa Mrs. Henikman, IV 1-0015. Večerje se prične servirati ob 6. uri zvečer. Na svidenje!

F. Henikman.

Pismo iz Trsta

Mr. John Renko je prejel od svojega brata v Trstu pismo, v katerem mu med drugim sporoča tudi o tamošnjih razmerah. Pismo se v izčrpnih glasi:

"Tukaj ne manjka robe, ali je draga, posebno za tiste, ki ne delajo, pa tudi za tiste, ki delajo, ker vlada prava mizerija. Težavno je tukaj in dela ni. Tam kjer delata moja dva sinova v Sant Marko je čez 400 delavcev, ki prihajajo na delo, a nimajo kaj prijeti ker ni naročil. Tako se vleče cele tedne in so zaprti po barakah. Dajo jim le toliko, da niso popolnoma na cesti. Ne ve se kako bo in kaj mislijo napraviti s Trstom. Dokler bomo od Italije odvisni, se ne pričakuje nič dobrega, ker sami nimajo nič, a hočejo Trst. Ljudstvo jih ne mara. Ne Slovenci niti tržaški Italijani ne, samo tisti par višjih podreptnikov in tisti, ki so privdrali iz tiste blažene Italije, zaradi katerih je izgubilo domače tržaško delavstvo svoje delo in kruh. Jih je čez 20.000 brez dela in se jim godi krivica.

"Tisti, ki pridejo od zunaj, najsi bodo Italijani ali Istrijani, se jim hitro preskrbi stanovanje in delo, kjerkoli je boljše. Dosti bi imel za opisati ali se ne more.

"Imeli smo hudo zimo z burjo in je prišlo tudi do 12 stopinj pod ničlo in sneg je divjal nekaj časa. Škode je napravila burja veliko. Dosti hišnih dimnikov je bilo podrtih, kakor tudi porušeni hiš, tako da je zopet ostalo kakih 300 družin brez stanovanja. Začasno so jih naselili po šolah. Sedaj je zima nekoliko ponehala in nastopilo je južno vreme.

"Se to Ti poročam, da so tudi ameriški vojaki, ki jim je burja barake prevrnila in jih raznesla z njimi vred, občutili moč naših burj. To je bilo pri sv. Jakobu. Sedaj imajo zidarji dosti dela za popravljati poškodovanih hiš in poslopij.

"Pozdrav vam vsem skupaj in tudi g. Kollandru za krasno kartico in pozdrave."

PIJANČEVA SMOLA

Neki Marl Juels v nemškem Porenju se je zamudil v gostilni do treh zjutraj. Ker ni mogel nikjer dobiti takšija, da bi ga potegnil domov, je poklical rešilni avto iz bolnišnice. Ta je res takoj prišel in pozni natrkan gost se je hitro vsedel vanj. Med potjo je še potožil spremljevalcu, da ga hudo črviči v trebuhu, naker je zaspal. Ko se je čez 12 ur zbudil, seveda v bolnišnici, je ugotovil, da nima več slepega črevesa. Zdravniki v bolnišnici so namreč sodili, da je vzrok trebušne bolezni akutno vnetje slepiča, naker so odprli trebuh in izrezali slepo črevo, akoravno ni bilo niti najmanj vneto. Tako je pijančev "trik" njegovega samega stal operacijo, brez katere bi lahko bil. Kako lepo bi bilo, če bi zdravniki operirali takim žolnam tisto suho žilco, ki jih priganja na prekomerno uživanje alkohola!

V FRANCIJI BODO ODPRAVILI 12 JEC

Francoska vlada je sklenila zapreti 12 jetnišnic, ker ji primanjkuje denarja; tako je sporočil pravosodni minister. Proračun za leto 1954 predvideva v ta namen znatno manjšo izdatke. Zaradi ukinitve 12 jetnišnic pa jetnikov ne bodo izpustili, pač pa jih bodo združili, oziroma premestili v druge zapore. Ker bo sedaj še manj denarja, zaporniki gotovo ne morejo pričakovati, da se bodo v zaporih zredili.

Ob Tihem oceanu

Piše FRANK KERŽE

Industrija je tista velika življenjska sila, od katere je vse odvisno. To se pravi, koder je industrija doma, tam je življenje ali boljše: tam so sredstva za življenje. Čudno se to sliši, če pomislimo, da je bilo takorekoč še večeraj kmetijstvo tisto, ki je držalo vse pokonci. Kmetijstvo je bilo takorekoč večeraj človeški poklic. In to ne samo stoletja in tisočletja, pač pa od vselej.

Človek je začel svoje življenje z lovcom, prešel je nato na pastirja. Za tem je prišlo kmetijstvo. Človek kot lovec in pastir ni mogel napredovati, ker so ga razmere prisilile, da je moral vedno iz kraja v kraj. Ko pa je prišlo na vrsto kmetijstvo, je prišel z njim prvi človeški dom. Človek se je ustanovil in začel razvijati polagoma samega sebe. Prej je reševal svoja vprašanja vedno tako, da je pustil en kraj in si poiskal drugega. To pa zato, ker se ni zavedal, da ima še kako drugo nalogo, kot je bila skrb za prazen želodec.

Kmetijstvo je nam torej prineslo dom, koder so se pojavljali problemi pravtako, kakor za časa, ko je bil lovec in pastir. Ni jih pa mogel reševati tako, kakor poprej, zakaj imel je dom. To se pravi, imel je kotiček na tem svetu, koder se je rodil, koder je rasel in kamor se je umikal vselej, kadar mu je pretela nevarnost. Problemi so se vrstili in treba jih je bilo reševati na tak način, da je dosegel, kar je želel, ne da se mu je bilo treba umikati kakor za časa lovtva in pastirstva.

To je torej začetek vse naše civilizacije in vsega, kar smo in kar imamo. Kmetijstvo je bilo tako nekaj velikega, dobrega in potrebnega, da je ostalo vsa tisočletja. Mnogo se je spreminjalo na svetu, bili so lepi časi in slabi, kakor se godi še danes. Toda bilo dobro ali ne —človek se je vselej in povsod vrnil v svoj poklic, to je v kmetijstvo.

Človeški rod je napredoval. Iz tisočev so nastali milijoni, iz teh milijarde. A ne samo to. Človek je kot animal sociale —družabno bitje, iskal vedno in povsod družbe. Družba je pa tista, koder so se izmenjavale misli in ideje med ljudmi, kar je bil začetek vsega napredka. Porast človeštva je bila tolika, da ni kmetijstvo več zadostovalo s tem, kar je rabil človek. Treba je bilo iskati iznova izhoda in našli smo ga v industriji.

Mene večkrat kdo vpraša, kako je v Kaliforniji z industrijo. To se pravi, eni pridejo do mene, drugi zopet mi pišejo. Odgovoril sem jim, kakor sem vedel in znal. Videl sem okoli sebe vsepolno industrije, srečaval ljudi, ki so šli na delo. Poizvedoval sem, kako se dobi delo in kakšne so plače. Iz vsega tega tem ugotovil to, da je v Kaliforniji dosti dobro za delavca. Kakšna podjetja so tukaj? Različna, kakor povsod.

Naše rojake bo gotovo zanimalo, kako raste in dela jeklena tovarna Kaiser v Fontani. Ni to majhna stvar, če se pomisli, da je tovarna proizvala v letu 1953 precej nad en milijon ton jekla. Natančna številka za vso produkcijo jekla je 1,064,688 ton. Družba Kaiser Steel je plačala nad 70 milijonov dolarjev različnim tvrdkam za stroje in drugo. Plačala je delavcem nad 38 milijonov dolarjev. Kaiser dobiva potreben premog iz države Utah —kraj Sunnyside, koder je gotovo več naših rojakov. Lansko leto so nakopali in poslali 1,280,002 toni takega premoga, iz katerega pridobivajo potem koks. Kaiser kompanijo večajo od leta do leta. V ta namen so malo več kakor v enem letu izplačali nad 65 milijonov dolarjev.

Da tovarna dobro napreduje in da se ekonomično gospodari, je najboljši dokaz v tem, kako

rabijo vodo. Kakor veste, je Ahilova peta Kalifornije baš pri vodi. Industrija rabi namreč neizmerno dosti vode in koder je ni, tam ni prostora za njo. Kaiser dobiva vodo iz zemlje s pumpami. Tako je povsod, koder je seveda voda v zemlji. Kaiserja je veljala napeljava vode tri in pol milijona dolarjev. V mnogih krajih je velika potratna voda, ne pa pri Kaiserju. Ta tovarna ima take naprave, da izgubi samo dva in pol odstotka vode. Se več. Vsaka galona vode je rabljena 46-krat, predno izgine v ti ali oni obliki.

Da boste pojmi, kaj se to pravi, poraba vode, vam bom povedal, da se za vsako tona jekla rabi okoli 50 tisoč galonov vode. To se pravi, toliko vode mora krožiti po pipah in ceveh, predno se dobi eno samo tona jekla. Pomislite zdaj, koliko pride to za milijon ton. Porabi pa se v resnici samo 1,400 galonov vode, predno je vsaka tona jekla gotova.

V čim je zdaj ekonomija z vodo? V tem, da druge tovarne rabijo za eno tona jekla 65 tisoč galonov vode, tovarna Kaiser pa samo 1,400 galonov. Kdor ne dela v tovarnah pri strojih, se mu bo čudno zdelo, da rabijo tovarne toliko množino vode. Ampak je tako. In koder ni vode, ni v starem kraju malna in žage, v Ameriki pa ni tovarne. Vode rabijo v tovarni najprej za ohlajevanje industrijskih strojev kakor tudi električnih. Stroj za strojem mora dobivati vodo. Voda se pa ne rabi samo za ohlajevanje, pač pa tudi za očiščenje produkta. Razgretoga jekla se drže luskinde od materiala, kamor je teklo raztopleno jeklo. In to se mora očistiti, kar se do-seže, če se spravi vodo v pumpe, ki pošiljajo na jeklo vodo s pritiskom po 62 funtov na vsak kvadratni palec. Tako gre voda od stroja do stroja, dokler se je ne pusti ven. Takrat ima že toliko razne nesnage v sebi, da se ne more več rabiti za industrijo. Odtence in porazgubi se jo jako malo, ker jo večina gre v paro.

Tovarna Kaiser Steel je jako moderna in leži precej ven iz Fontane na odprtem prostoru, da se jo vidi daleč na okoli. Vem, da precej naših ljudi dela v ti tovarni. Vsekakor je ta tovarna jako važna, če pomislite, kako drag je prevoz na take daljave. Prej je dobivala Kalifornija vse jeklo in železo iz vzhodnih držav. In vse to je bilo treba prepeljati po vodi ali po suhem, kar je bilo dokaj drago.

Ker sem že navedel eno tovarno, bom omenjal še drugo. Če bi vas vprašal, kod se vlijeva ali izdelujejo gumijasti obroči za avtomobila kolesa, bi mi skoro slednji povedal, da v Akronu, Ohio, pri Clevelandu. To je seveda res, ni pa s tem rečeno, da sto take tovarne samo v Akronu. Imamo mesto, ki ima za Akronom največje gumijaste tovarne na svetu in to mesto je Los Angeles. Da se je tukaj razvila ta industrija, je predvsem vzrok ta, ker ima država Kalifornija 5,617,007 kar, to se pravi: avtomobilov, truckov, trejlerjev in drugega. Te številke veljajo za leto 1952. Do danes bo to številke večje, ker prihaja vedno več ljudi semkaj.

Pri nas pride en avtomobil na vsaka dva človeka, velika ali majhna, stara ali mlada, bogata ali revna. Mi imamo precej držav, ki so večje od Kalifornije. Nima pa nobena toliko avtomobilov, kakor pri nas. In še nekaj. Nobena druga samostojna država na svetu ne premore tako številko avtomobilov, kakor Kalifornija. Kakor veste, dobivamo gumi iz Azije in zanimivo pri tem je to, da se 70 procentov vsega importiranega gumija porabi pri nas v Kaliforniji.

Akron, Ohio, ima štiri velike kompanije, ki izdelujejo gumijaste produkte. Te so: B. F. Goodrich, Goodyear, Firestone

in U. S. Rubber. In vse štiri velike kompanije imajo tukaj velike tovarne, ki izdelujejo vsak dan nad 40 tisoč zunanji in notranji kolesnih obrobov ali tajerjev. Los Angeles zalaga 11 zapadnih držav s temi produkti in ima zaposlenih v ta namen nad 12 tisoč oseb. Ti delavci zaslužijo vsega skupaj na leto čez 35 milijonov dolarjev.

Res je, da zalaga Akron po večini vse, kar se dela iz gumi. Da smo pa tudi tukaj zaposleni v ti stroki, nam najbolj pričajo štiri velike tovarne. Ni pa to vse. Poleg štirih prej omenjenih imamo nič manj kakor 112 manjših tovarn za gumi samo v južni Kaliforniji. Ako vzamemo zdaj še severno Kalifornijo, moramo dodati še 12 takih tovarn, tako da jih bo vseh skupaj poleg štirih velikih še 136 manjših.

Da niso to majhna podjetja, se najbolj vidi po tem, da je v teh štirih tovarnah založen nad sto milijonov dolarjev kapitala samo v Los Angelesu.

Da vam to pišem, je vzrok ta, ker ljudje tako malo vedo o velikanskem razvoju Kalifornije. Resnica je namreč ta, da je vsa ta porast nastala po prvi svetovni vojni. Poprej se je le malo govorilo o naši državi. Spominjam se, da so ljudje kar z roko zamahovali, če je kdo povprašal po Kaliforniji. K večjem se dodali to, da je dežela samo za jetične, kateri gredo tje in se preživljajo s tem, da delajo za samo hrano. Vse to je danes izpremenjeno.

Danes je druga in drugačna Kalifornija. To nam ne kaže samo razvoj tovarn, ampak tudi razvoj —taks. Veste, da bi ne bilo lepo in tudi ne plemenito, če bi se danes, 1. marca ne spomnili davkov, ki bodo morili teh 14 dni marsikatero mehko srce. Imamo ravno pred sabo malo notico, katera pravi, da je Kalifornija plačala v letih 1951-1953 "samo" 6,744,499,000 dolarjev davka. To se pravi, za vse tri "države" ali kar je že, to je za federalne, potem državne in nazadnje lokalne davke.

Kdor se še na smeh drži, mu bom povedal, da pomenja ta vsota poviška za 31 procentov v enem samem letu. Da so to neavadni davki, mi bo gotovo poridil vsak. Pomislite, v mirnem času smo, pa so bili ti navedeni davki za 46 procentov večji, kakor so bili med zadnjo vojno v letih 1944-1945.

Gremo polagoma v vedno večje dolbove na eni strani, na drugi pa v vedno večjo draginjo. Zraven tega pa lezemo počasi, a govo v nekako krizo. Delavce odpuščajo, tovarne zapirajo, lavke višajo. Pravijo, da ima naš predsednik nekaj čudežni načrt, ki je že nastavljen. Samo sprožiti ga je treba, pa bo vse dobro na svetu. Če pripoveduješ o kakemu starejšemu človeku, pa se samo nasmeje in dostavi: "Če ne bo dež."

Jaz sem precej dolgo na tem svetu, študiral sem državniko vsega sveta, a tako dobrih rok ih ni nikjer na svetu, kakor so pri nas. Zmiraj iznajdejo kako novo polje, koder se vjame kak cent. In kadar ga vjamejo, ga tudi drže!

IZ HRVATSKE SO LANI IZVAŽALI BLAGO V 50 TUJIH DEŽEL

Leta 1953 so se hrvatska podjetja s svojimi proizvodi uveljavila tudi na tujih tržiščih. Blago so izvažala v vse evropske države (razen dežel sovjetskega bloka), v 20 držav Bliznjega vzhoda, v šest držav Dalnjega vzhoda, v deset držav Severne, Srednje in Južne Amerike itd. L.R. Hrvatska je imela trgovske stike z nad 50 tujimi državami; od teh je bilo 75% evropskih in 25% ostalih.

Po vrednosti uvoza je na prvem mestu Italija, nato pa Anglija. Zahodna Nemčija in Turčija. V 1953 letu so hrvatska podjetja prvič izvozila svoje proizvode tudi v Irak, Tunis, Sudan, Abesinijo, Alžir, Aden in v Libijo.

AVGUST ŠENOVA:

Diogenes

Zgodovinska povest iz 18. stoletja

(Nadaljevanje)

Oba sta zavila v Jankovićevo stanovanje; kapucin se je kmalu odhitil domov s polno možnjo cekinov. "Da, kupčija je sklenjena. Kavalir je kupil diamante. On! Samec! Za koga? Morda za lepo Terezijo."

26

Neke nedelje zjutraj po rani maši so korakali po Opatji ulici mojstri velikega mestnega ceha proti hiši Petra Grkovića, srebrarja in starega cehmojstra.

Njihovi obrazi so kazali, da jih čaka nenavaden in važen posel. Vrli mojstri so visoko dvigali glave, silno napenjali oči, veličastno pokimavali in potihlo go-

vorili. Da bo slovesnost res izredna, so pričale tudi prazne obleke in suknjeni kožuhi, v katerih so se častiti mojstri potili kot le kaj.

Na pragu jih je prijazno sprejel cehmojster, pritlikav možiček, ki mu je z ogletega in nagubanega obraza in črnih oči sijala izredna dobrota. V veliki sobi se je vrtela gospa Grkovića v svojem krznem životniku, po katerem je padala velika srebrna veriga. Dolga cehovska miza za je bila že pokrita z belim protom. Na njej je stala odprta cehovska skrinja iz orehovine, velika diploma, zajetna, lepo z barvami izpisana cehovska knjiga, ki si jo je dal napraviti ceh na lastne stroške že leta 1647, pečat, pero, črnilo in mojstrski list. Vsak je pozdravil cehmojstra s "Hvaljen Jezus" pa jo vprašal po zdravju in če bo dež, ona je pa vsakemu prijazno odgovorila:

"Na vekomaj! Zdravje je dobro, ker ni slabše, in dežja ne bo, če Bog da!"

Zdaj so bili že vsi zbrani in so za dolgo mizo sedli na lesene stole: kodravi in plečati kovač Mato Mihalinič z gobastim obrazom, Franjo Banković, plečast človek s šilastim nosom in brado, po stroki ključavničar, stari siivolasi sabljar Juraj Barilar pa kovača Juraj Smetiško in Josip Čunčič, ključavničarja Niko Markušič in Šime Kurat ter klepetavi puškar Joža Čepič. Vsi ti vrli mojstri so bili zbrani polnoštevilno, manjkala sta samo Magič in Josu Juratović. Cehmojster je dvakrat zakašljal in podrsal s peto po tleh. Nastala je tišina in mojster Grković je začel:

"Ljubezen in poštenje vsakemu bratu prvikrat!" je rekel, se globoko priklonil in dal sosedu desnico; besede in roka je šla okrog vse cehovske mize.

Chicago, Ill.

BUSINESS SERVICE

CITY WIDE ELECTRICAL — House and Commercial. Wiring of all kinds. Also Radio and Television, and Appliances. Phone HUDSON 8-3043

BUSINESS OPPORTUNITY

DELICATESSEN—Owner gravely ill. Wife must sacrifice. \$1,500. Very large room in rear. Good going business.

4503 W. Belmont, Kildare 5-5587

TAVERN — Vicinity Crawford-Fullerton. 50 foot bar. Owner.

Capital 7-9295 after 10 a. m.

APPLIANCE-VACUUM CLEANERS—Sales, service. Established 17 years same location. \$5,000 inventory and fixtures. Sell for same.

Hollycourt 5-5255

Good Buy — GROCERY — Clean neighborhood store. Well established. Vicinity 24th-Kedzie. Good for couple.

CLiffside 4-7871 See to appreciate

Good Chance to buy LIQUOR STORE — Very good spot. See to appreciate.

1328-30 E. 67th St., Museum 4-9142

POLISHING AND BUFFING SHOP for sale or will consider partner.

Call CHESAPEAKE 3-3132 or after 7 p. m. call DICKENS 2-8066

"Ljubezen in poštenje vsakemu bratu prvikrat," in kakor odmev so ponovili za njim vsi mojstri.

"Ljubezen in poštenje vsakemu bratu tretjikrat!" je glasneje dejal srebrar in glasneje je zadonel cehovski pozdrav po sobi. Gospa Grkovića je uprla v boke roke, stala pri oknu in gledala v sobo. Srebrar se je spet oglašil:

"Zbrali smo se, plemeniti bratje cehovci, pred to našo odprto skrinjico, na današnji dan, kakor je bil cehovski dogovor, v cehovski zadevi, vsi, hvala Bogu, zdravi, živi, trezni in prave pameti, kakor je za poštene cehovske može spodobno. Pa vas na pošteno besedo prosim in rotim, da presodite po duši, ne desno ne levo, ne za zlobo ne za prijetelstvo, ampak prav in pošteno. In prosim vas, spoštovani mojster Smetiško, dajte glas mlademu cehmojstru, da ga ceh čaka in hoče slišati njegovo besedo."

Kovač se je slovesno dvignil, se dotaknil s tremi prsti cehovske knjige, se globoko priklonil in šel, pa se kmalu vrnil s kovačem Djurom Gospočinom. Mladi cehmojster je s poklonom pozdravil može in položil na mizo velik zapečaten zavitek.

"Ljubezen in poštenje vam, plemeniti bratje," je rekel Gospočin, "in čast našemu patronu svetemu Tomažu, škofu in mučeniku! Evo, zakaj gre danes. Vsi veste, da se je poštenu Josu Juratović še lani pogodil s plemenitim cehom za dvajset svetlih tolarjev in za en 'krepak' obed, da bo zapisan za cehovskega mojstra. In veste, da je tolarje plačal in da je zapisan za mojstra pod pogojem, da na današnji dan izroči cehu svoj izdelek pod cehovskim pečatom, in pa mu sodite z dobrim srcem in ve. Niso ga še videli, da bi se na ulici pretepal s kočijaži, niti ni stal pred vrati in se razgovarjal z ženskami na slabem glasu. Po-

zdravo pametjo. In če nima posebnih, ga sprejmite, kakor velja cehovska postava, ker je pošten. Še tole rečem zanj: Josu se ne klati podnevi brez posla in ponoči ne pijančuje po krčmah, nikdar ni stal pred sodiščem, ne kadil, kadar je sveta maša ali večernice, in sleherni leto se izpošten je in dober, jaz sem mu porok. Še to vam dam vedeti, da bo peljal pred oltar pošteno dekle Marico, cehovskega mojstra Magiča hčer. To vam bodi znano in priporočeno."

"Slišali ste," je rekel Grković, "in veste, zakaj gre. Poglejte, če je cehovski pečat cel."

Mojstri so se sklonili nad zavoj in rekli:

"Cel."

"A vi, cehovski mojster," je nadaljeval srebrar, "vi ste nam porok, da je to poskusno delo delal s svojim trudom in roko, brez pomoči in misli kogar koli, brez tuje pomoči!"

"Evo, mojih moči in moje poštenosti—njegova je roka in trud," je odgovoril Gospočin in si dal roko na prsi.

"Pa odprite, naj plemeniti ceh pogleda," je rekel Grković.

Smetiško je odlomil pečat ter pokazal veliko, umetno okrašeno ključavnico na dva ključa. Narejena je bila tako, da sta šla oba ključa v eno luknjo in je bilo treba najprej odkleniti z enim, potem pa še z drugim ključem. Po ključavnicu so bile umetelno skovane lilije pa tudi ključa stala bila narejena v podobi lilije.

"Vi, mojster Kurat, in vi, Banković, presodita, je-li delo narejeno v redu in po cehovskih pravilih. Poglejta, da se ni Juratović vtikal v srebrarski in kovaški posel proti cehovski postavi, in vsak cehovski mojster je upravičen, da izdelek na lastne oči preveri in reče svojo besedo."

Banković je z obema rokama pograbil ključavnico in jo dvignil, kakor da hoče nos zriniti vanjo, Kurat je pa mirno stal zraven njega. Mali ključavničar je obračal izdelek zdaj na eno, zdaj

na drugo stran, trkal po njem s členkom in meril, če so stranice skladne, enako dolge in široke, če je ključavnica trdna in čvrsta. Zatem je vtaknil prvi pa drugi ključ in ga obračal sem in tja, zdaj počasi, zdaj hitreje. Banković je škilil tukaj, škilil tam in zmaheval z glavo, kakor da mu nekaj ni všeč.

"Hm, ti lepitični srebrni vložki spadajo nedvomno v srebrarjevo obrt," je rekel in dal ključavnico Grkoviću. Cehmešter se je malce priklonil in odgovoril: "Nak! To ni srebrarska zadeva. Kajti glavno je pri ključavnici železo."

"Da, glavno je ključavnica!" so potrdili vsi.

"Hm," je ugovarjal Banković in dvignil proti Kuratu šilasti nos, "tole je, mislim, noyotarija; staro pravilo pravi: v eno luknjo gre samo en ključ, tu notri gresta pa dva. Cemu?"

Kurat je odkimal:

"Eh, vse, kar je pametno in pošteno, je dobro, pa čeprav je novo. Novo je res, toda rodilo se je v Juratovićevo pameti. Zakaj bi človek za dva ključa naredil dve luknje, če je dovolj ena, in vendar se skrinja lahko odpre samo z dvema ključema, ki ju imata dva človeka. Takole povem plemenitemu cehu," je Kurat udaril s pestjo po mizi, "tole delo velja in čast mojstrov roki, cehovska je! To pravim s srcem in pametjo. Pa naj kdo vstane in naj mi zabrusi v poštenu brk, da tole ni čisto, natančno in trdno ključavničarsko delo, pa mu bom zabrusil in rekel, da ne govori iz duše in ni mojster. Brez zamere! In prosim plemeniti ceh, da gre izdelek iz rok v roke, naj ga vsak sam pregleda in oceni."

Mali Banković je ob teh odločnih besedah pobesil glavo, mojstri so po vrsti pregledali Juratovićevo ključavnico in vsak je priklimal pa rekel:

"Dobro je."

Spet se je oglašil cehmešter Grković:

"Ogledali ste si izdelek, plemeniti cehovski bratje, in vsi soglašate, da ga je naredila moj-

strska roka. In če vam je prav, pa recimo: Vredno je in spodobno, da postane Josu Juratović pravi cehovski mojster, a brata pismenega človeka, prosim, da napiše tale mojstrski list in pritisne nanj veliki pečat ceha. Spoštovanega brata mladega cehmeštra pa prosimo, naj odide v stanovanje novega mojstra, ga pozdravi in povabi pred to cehovsko skrinjico. Vpraša naj tudi, kje bo pogrnjena miza za naš 'krepki obed.' Tako smo srečno vse uredili, čast našemu svetemu zavetniku."

Gospočin se je dotaknil knjige, vzela pozlačeno cehovsko tablico in šel. Kmalu se je vrnil—sam in bled ter stopil pred skrinjico.

"Kje je Juratović?" ga je vprašal srebrar.

"Pobegnil je, pobegnil!" je zašepetal Gospočin.

"Pobegnil!" Vsi so osuplo skočili na noge.

"Povejte, kako," je nadaljeval Grković.

"Takole! Pridem k Magiču in pozdravim: 'Bog bodi hvaljen!' Oni pa ne bev ne mev. Dekle joka, stara si briše oči, mojster gleda molče predse. 'Kje je Juratović?' vprašam. Stara je zamahnila z roko, dekle pa samo zajecila: 'Jo, jo!' Pa se oglašila stara: 'Ušel je, danes zjutraj; pustil je pismo, naj ga ne iščemo, da je pošten—zlocek ga vzemi!'"

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje: **JOHN RENKO** 1016 East 76th Street UTah 1-6888

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje: **JOHN STEBLAJ** 17902 Nottingham Road IVanhoe 1-3360

Za newburško okrožje: **FRANK RENKO** Diamond 1-8029 11101 Revere Avenue

—in da se bo vrnil—odkod neki! Popihal jo je kot veter, vse je odnesel!"

"Lepa čast za ceh," se je škodoželjno posmehnil Banković. "Lopovski poštenjak! V zvezde ste ga kovali, seveda; rekel sem vam..." in čokec je ponosno pogledal srebrarja, mojstrovka je pa že letela sporočat sramoto sosedam.

"Juratović pobegnil!" se je čudil srebrar in zmaheval z glavo. "Desnico bi bil dal zanj."

"He, zmerom sem vam pravil," se je spet oglašil Banković. "Kaj si pravil," je vzklikel Kurat. "Se besede nisi bleknili. Kdo ve, kaj je, in če se je res osramotil. Ne črni ga, dokler ne veš, da je res vrag!"

"Tako, tako!" je potrdil srebrar.

Baronica Julijana Sermage je ležala v svoji s čipkami ozaljšani postelji dlje kakor običajno. Rožica jo je vsako jutro zbudila ob šestih, pozimi ob sedmih. Tak je bil hišni red. Danes pa je baronica pomolila svoj stari kavi obraz iz tenkočipkastih okrajkov velike široke kape, si pomencala oči in pogledala na stariško uro, stoječo na mizi pri postelji.

(Dalje prihodnjič)

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik

nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Dr. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVENUE

Tel. ENdicott 1-5013

Njegov naslov je vogal East 62nd Street; vhod samo na East 62nd Street. Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.

Dr. J. V. ZUPNIK

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim

nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

19461 SO. LAKE SHORE BLVD.

Pokličite:

IVanhoe 1-9382

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

"The Payroll Savings Plan

REALLY WORKS

and we have \$4,000 to prove it!"

The Selden Robinsons of Denver, Colorado are folks very much like most of us. And, like us, they found systematic saving pretty difficult—until they started investing in Savings Bonds on the Payroll Savings Plan. Payroll Savings can help you save money, too—any amount you want. It will work for you the way it did for the Robinsons by saving for you before you draw your pay. That's the secret of Payroll Savings, and it will succeed for you, even though you've never been able to save before!

Here's all you do—

Just go to your company's pay office and join up for Payroll Savings. You are the one who decides how much you want to save—as little

as a couple of dollars a payday, or as much as you wish. Your saving is then done for you automatically. The money is invested in U. S. Series E Savings Bonds, which are turned over to you, and which earn interest for you. And—this is important—you can spend your pay check freely, with the assurance that your savings are already taken care of.

Isn't it worth a try?

Right now, more than 8 million Americans are proving its value by saving successfully for a brighter future through Payroll Savings. You can be one of them—so don't put it off! Join today, where you work. Or join the Bond-A-Month Plan where you bank.

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

ENAKOPRAVNOST

SAVING IS SIMPLER THAN YOU THINK— WITH U.S. SAVINGS BONDS ON THE PAYROLL SAVINGS PLAN

You Make No Mistake When You Buy Your Vitamins & Drugs

From "EISELE"

Over 54 years of Pharmaceutical Experience

GEORGE EISELE

176 W. ADAMS ST.

Closed Saturdays — Sundays
Phone FRanklin 2-8935